

97. Древалі К.І. Удосконалення напрямків використання виробничих ресурсів підприємства.
98. Гапоненко Т.В. Логістичний підхід до організації збутової діяльності підприємства.
99. Вакуленко І.А. Позитивні та негативні аспекти вступу України до світової організації торгівлі.
100. Лук'яніхіна О.А., Москаленко Ю.В. Оперативний контроль в системі аналізу функціонування підприємств.
101. Якименко М.А. Щодо стратегії управління персоналом.
102. Трищенко В.Ф. Вплив екологічного фактору на регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
103. Говорун Я.В. Особливості механізму управління інвестиційною діяльністю малих підприємств.
104. Полтавкіна А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства.
105. Колосок С.І. Оцінка впливу конкурентної концентрації промисловості на інноваційні процеси.
106. Балацкая Л. Тенденції роботи банків с иностранним капиталом.
107. Зенченко Н.Л. Психологічні закономірності управлінської діяльності.
108. Мельник А. Проблеми організації збутової діяльності малих підприємств.
109. Гавриленко А.С. Модернізація структури управління підприємством з урахуванням норми управління.
110. Лук'яніхіна Е.А., Назаренко Е.А. Екологічні аспекти антикризисного управління.
111. Помазан Е.Б. Оцінка трудового потенціала Сумського регіона.
112. Самодай В.П. К вопросу об определении понятия «природно-ресурсный потенциал».

804

Наукове видання

Тези доповідей
науково-технічної конференції викладачів,
співробітників, аспірантів та студентів
факультету економіки та менеджменту

«Економічні проблеми сталого розвитку»
(21-25 квітня 2008 р.)

Том 3

Відповідальний за випуск проф. А.Ю. Жулавський
Комп'ютерне верстання Ю.Г. Ярошко

Стиль та оформлення авторів збережені.

Написано до друку 14.04.2008.

Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman Сут. Друк офс.
Ум. друк. арк. 11,92. Обл.-вид. арк. 12,52.

Тираж 75 пр.
Зам. № 454.

Видання вийшло СумДУ при Сумському державному університеті.

40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2

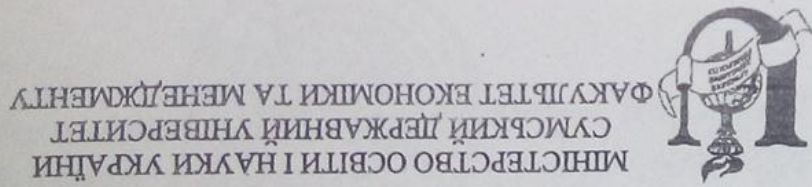
Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру

ДК № 3062 від 17.12.2007 р.

Надруковано у друкарні СумДУ

40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
СПІВРОБІТНИКІВ, АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
„ЕКОНОМІЧНИ ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ”,
ПРИСВЯЧЕНОЇ ЛІНО НАУКИ В УКРАЇНІ ТА 60-РІЧЧЮ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(21-25 квітня 2008 р.)

ТОМ 3

Суми
Виш-во СумДУ
2008

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

*Наукові праці
з економіки*

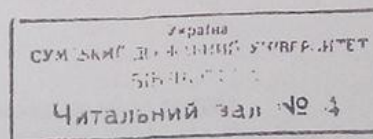
*Вчений секретар
д-р екон. наук К.С. Осташук
М.Ф. Яценко*

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

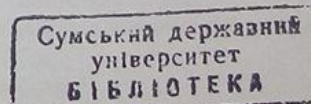
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
СПІВРОБІТНИКІВ, АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
„ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ”,
ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ НАУКИ В УКРАЇНІ ТА 60-РІЧЧЮ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(21-25 квітня 2008 р.)

ТОМ 3

Суми
Вид-во СумДУ
2008

443669

443669

97. Древаль К.І. Удосконалення напрямків використання виробничих ресурсів підприємства.	169
98. Гапоненко Т.В. Логістичний підхід до організації збутової діяльності підприємства.	171
99. Вакуленко І.А. Позитивні та негативні аспекти вступу України до світової організації торгівлі.	173
100. Лук'яніхіна О.А., Москаленко Ю.В. Оперативний контролінг в системі аналізу функціонування промислових підприємств.	175
101. Якименко М.А. Щодо стратегії управління персоналом.	177
102. Грищенко В.Ф. Вплив екологічного фактору на регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	179
103. Говорун Я.В. Особливості механізму управління інвестиційною діяльністю малих підприємств.	181
104. Полетавкіна А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства.	183
105. Колосок С.І. Оцінка впливу конкурентної концентрації промисловості на інноваційні процеси.	185
106. Балацкая Л. Тенденции работы банков с иностранным Капиталом.	187
107. Зенченко Н.Л. Психологічні закономірності управлінської діяльності.	188
108. Мельник А. Проблеми організації збутової діяльності малих підприємств.	189
109. Гавриленко А.С. Модернизация структуры управления предприятием с учетом нормы управляемости.	191
110. Лукьянихина Е.А. Назаренко Е.А. Экологические аспекты антикризисного управления.	193
111. Помазан Е.Б. Оценка трудового потенциала Сумского региона.	195
112. Самодай В.П. К вопросу об определении понятия «природно-ресурсный потенциал».	197

Наукове видання

Тези доповідей
науково-технічної конференції викладачів,
співробітників, аспірантів та студентів
факультету економіки та менеджменту

«Економічні проблеми сталого розвитку»
(21-25 квітня 2008 р.)

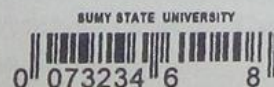
Том 3

Відповідальний за випуск проф. А.Ю. Жулавський
Комп'ютерне верстання Ю.Г. Ярошко

Стиль та орфографія авторів збережені.

Підписано до друку 14.04.2008.
Формат 60х84/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman Сут. Друк офс.
Ум. друк. арк. 11,92. Обл.-вид. арк. 12,52.
Тираж 75 пр.
Зам. № 454.

Видавництво СумДУ при Сумському державному університеті.
40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 3062 від 17.12.2007 р.
Надруковано у друкарні СумДУ
40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

204

занимают работники имеющие полное общее среднее образование 25,7 млрд. грн., или 40,3 % от всей стоимостной оценки трудового потенциала.

Далее следует экономически активное население, имеющее полное высшее образование – 11,6млрд. грн, или 18,19%. Трудовой потенциал работников, имеющих базовое высшее образование, оценивается 10,04 млрд. грн., что составляет 15,7%, от общей экономической оценки трудового потенциала области. Значительный удельный вес в трудовом потенциале области занимают работники, имеющие профессионально техническое и базовое среднее образование соответственно 5,9 млрд. грн., или 3% и 6,8млрд. грн., или 10,7%

Полученная оценка трудового потенциала в последующие годы должна корректироваться в зависимости от изменения всех факторов воздействия и в первую очередь с учётом уровня инфляции.

Характерной особенностью формирования трудового потенциала в современных условиях является увеличение численности занятых в сфере услуг при абсолютном их сохранении в материальном производстве. Что, в свою очередь, требует новых подходов к совершенствованию социально-экономических и организационных предпосылок рационального использования трудового потенциала, создания условия для быстрого развития тех отраслей которые содействуют техническому прогрессу, формированию сбалансированного состава рабочей силы в отраслевом и региональном составе рабочей силы в отраслевом и региональном плане в соответствии с уровнем и структурой производства в регионе.

Список литературы

1. Экономический потенциал административных и производственных систем: Монография. Под общей ред. О. Ф. Балацкого – Сумы: ИТД «Университетская книга» 2006г. 973с.
2. Джаин И. О. Оценка трудового потенциала: Монография – ИТО «Университетская книга» 2002г. 250с.
3. Народне господарство Сумської області у 2006 році: Стат. щорічник / Міністерство України, Сумське обласне управління статистики. Суми – 2006 – 653с.

К ВОПРОСУ ОБ ОПРЕДЕЛЕНИИ ПОНЯТИЯ «ПРИРОДНО-РЕСУРСНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ»

соискатель кафедры управления В.П. Самодай

Природно-ресурсный потенциал является важнейшей составляющей национального богатства. Вместе с тем остается нерешенным вопрос об определении этой экономической категории.

Анализ методических подходов к трактовке понятий «природные ресурсы» и «природно-ресурсный потенциал» показал, что в основном, авторы различных подходов определяют данные понятия по естественно-научному, территориально-пространственному, макроэкономическому признакам.

В одних научных работах определение природных ресурсов, проведено исходя из учета системы естественных связей природных элементов, вовлеченных в хозяйственное обращение и способствующих накоплению первичного капитала. Авторы понимают природные ресурсы, как базу последующего экономического роста, но не рассматривают определение природно-ресурсного потенциала с точки зрения сельскохозяйственного производства.

В других работах природные ресурсы рассматриваются как элементы природной среды с учетом энергетической составляющей. При этом мало уделяется внимания природным ресурсам как экономической категории.

Подход к определению природных ресурсов с макроэкономических позиций характеризует их как основу общественного развития, от которой зависит жизненный уровень человека и развития всего общества. Природным ресурсам присущи свойства потребительской стоимости, они являются первичным фактором народно-хозяйственного комплекса. Недостатком этого подхода является то, что представители этой концепции, не относят природные ресурсы к естественным категориям, а определяют их как категории общественные, главным образом экономические.

Таким образом, определения «природные ресурсы» и «природно-ресурсный потенциал», которые применяются сегодня в научной теории и практике имеют, на наш взгляд серьезные недостатки, связанные с тем, что эти категории не находят своего отображения в системе экономических отношений как элемент национального богатства. Необходимо также при определении данных понятий согласовывать общественные запросы степенью устойчивости природных систем - это основное требование кон-

цепции экологически устойчивого развития, разрабатываемое сейчас в Украине. На наш взгляд в определении природно-ресурсного потенциала не достаточно уделяется внимание сельскохозяйственной составляющей данной категории.

Нами проведена классификация понятий природных ресурсов и выявлена их взаимосвязь с научно-методическими подходами к определению природно-ресурсного потенциала. Выделена группа определений природно-ресурсного потенциала с позиций совокупной производительности, в рамках которой природно-ресурсный потенциал характеризует совокупность естественных ресурсов, распространенных в границах определенной территории, и их совокупную производительность. Рассмотрено определение природно-ресурсного потенциала как экосистемы, которая отдает человечеству продукцию или производит полезную для него работу, объединяет вещества и явления природы, служит промежуточным звеном между населением и окружающей средой. Принято за основу положение, связанное с рассмотрением определения природно-ресурсного потенциала как совокупности природных ресурсов территории, доступных при данном уровне развития техники, технологии и экономических отношений.

Отдельно был выделен класс определений природно-ресурсного потенциала, связанный с сельскохозяйственным производством. Категория природно-ресурсного потенциала оказывает существенное влияние на различные стороны территориальной организации сельского хозяйства. Посредством политических, экономических, социальных, экологических, технологических, организационно-правовых факторов, которые определяют конкретные способы ведения хозяйства в различных типах природной среды.

На наш взгляд под природно-ресурсным потенциалом следует понимать элемент национального богатства в форме открытой системы конкретно-функциональных природных ресурсов (которые расположены в границах определенной территории), обеспечивающей удовлетворение экономических, экологических, культурно-оздоровительных потребностей, определяющей конкретные способы ведения сельскохозяйственного производства при современном уровне развития производительных сил, техники, технологии и экономических отношений.

Такое определение раскрывает составляющие этого понятия, позволяет совершить комплексную оценку природно-ресурсного потенциала.

ЗМІСТ

1. Махнуша С.М. Огляд деяких законів створення бренду.	3
2. Голищева Є.О. Бренд країни як фактор розвитку національного туристичного бізнесу.	5
3. Дериколенко О.М. Аналіз основних причин невдалих інновацій виробничо-комерційних підприємств.	7
4. Горбань Н.С. Підходи до розуміння поняття маркетингової стратегії.	9
5. Грищенко О.Ф. Інноваційний потенціал як чинник підвищення конкурентоспроможності регіону.	11
6. Дмитренко Ю.М. Формування брендингу в маркетингових стратегіях.	13
7. Шумський І.С. Інструменти комунікацій на B2B ринку.	15
8. Краминская Н.А. Реализация концепции непрямой конкуренции в маркетинге.	17
9. Мороз Н.О. Державні закупівлі по-новому.	19
10. Симоненко М.Ю. Теоретичні підходи щодо вибору учасників маркетингового каналу.	21
11. Сухенко Н.В. Проблема ребрендингу на сучасному підприємстві.	23
12. Клепец А.М. Новітні напрямки розвитку маркетингової теорії.	25
13. Маслова С.П. Застосування засобів нейромаркетингового програмування при управлінні збутом підприємствами роздрібно-торгівлі.	26
14. Кливленок А.М. Аналіз та оцінка маркетингової стратегії як засіб підвищення ефективності бізнесу.	27
15. Тарасенко О.І. Першочергові кроки становлення маркетингового простору в Україні.	29
16. Гримайло Ю.В. Аналіз і оцінка суб'єктивних маркетингових ризиків при виведенні нової продукції на ринок.	31
17. Суярова Е.А. Управление инновационным капиталом в современной экономике.	32
18. Гримайло О.В. Аналіз та оцінка об'єктивних маркетингових ризиків при виведенні нової продукції на ринок.	34
19. Буднік Т.В. Теоретико-методологічні аспекти оцінки ефективності рекламної діяльності підприємств малого бізнесу.	35